

Vi skaper klodens første klima- positive industriregion

Grønn Jyllandskorridor, Larvik 7. februar 2024
Arne Nicander, prosjektleder

**POWERED BY
TELEMARK**

Vi skaper verdens første klimapositive industriregion

Misjon: En samarbeidsarena som skaper verdensledende industribedrifter og løsninger innen lavutslipp og ressurseffektivitet for økt bærekraft.

Hovedmål: Vi skal i 2030 ha redusert klimautslippene fra regionen med 50%, muliggjort av bærekraftig produksjon og teknologiutvikling for industrien. Samtidig skal det skapes økonomisk vekst i form av nye arbeidsplasser og økt eksport

Møteplasser

- Verktøykasse for forumsamarbeid
- Åpne og aktive møteplasser
- Industriuka
- 1:1 koblinger

Kommunikasjon

- Intern informasjon
- Myndighet/politisk påvirkning
- Markedsføring
- Faktasamling

Kompetanse

- Forme utdanning
- Kompetanseheving
- Attraktivt jobbmarked

Prosjekter

- Søke finansiering
- Følge opp
- Rapportere

Karbon (CCUS) Verdensledende infrastruktur

- CO2-fangst for alle utslipp i industrien
- Utvikle muligheter for bruk av CO2 i produkter

Hydrogen & ammoniakk Global industriell posisjon

- Utvikle kompetansehub og testfasilitet
- Hydrogenknutepunkt

Sirkulærøkonomi Gjenvinning av energi og materialer

- Utvikle sirkulære forretningsmodeller
- Oversikt over ressurser på avveie

Tech Ledende på smart infrastruktur

- Erstatte lite karboneffektive prosesser og tjenester
- Bygge digital kapasitet og infrastruktur

POWERED BY
TELEMARK

Forskning og teknologiutvikling

Koblingsarena for utvikling og anvendelse

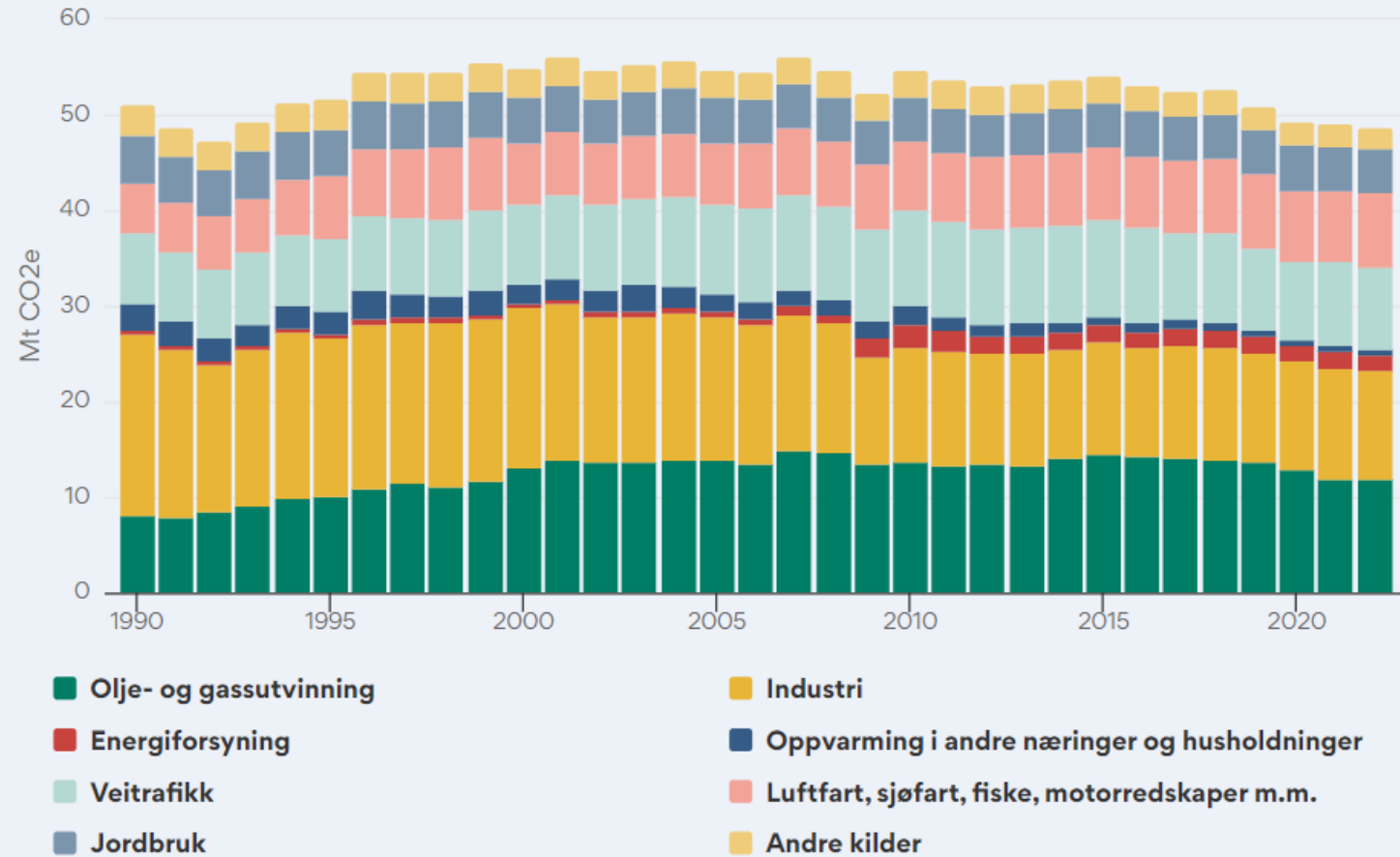
- Ta imot og koble relevante teknologiutviklere for overordnet måloppnåelse og vekstmulighet for enkeltmedlemmer
- Etablere infrastruktur for testsentre i regionen

Utvikling i utslippskilder siden 1990

Utslippene fra olje- og gassutvinning har økt fra 8,2 millioner tonn i 1990 til 12 millioner tonn i 2022.

Norges utslipp – sektorer

Klimagassutslipp i Norge fordelt på sektorer. Alle gasser, millioner tonn CO₂-ekvivalenter.

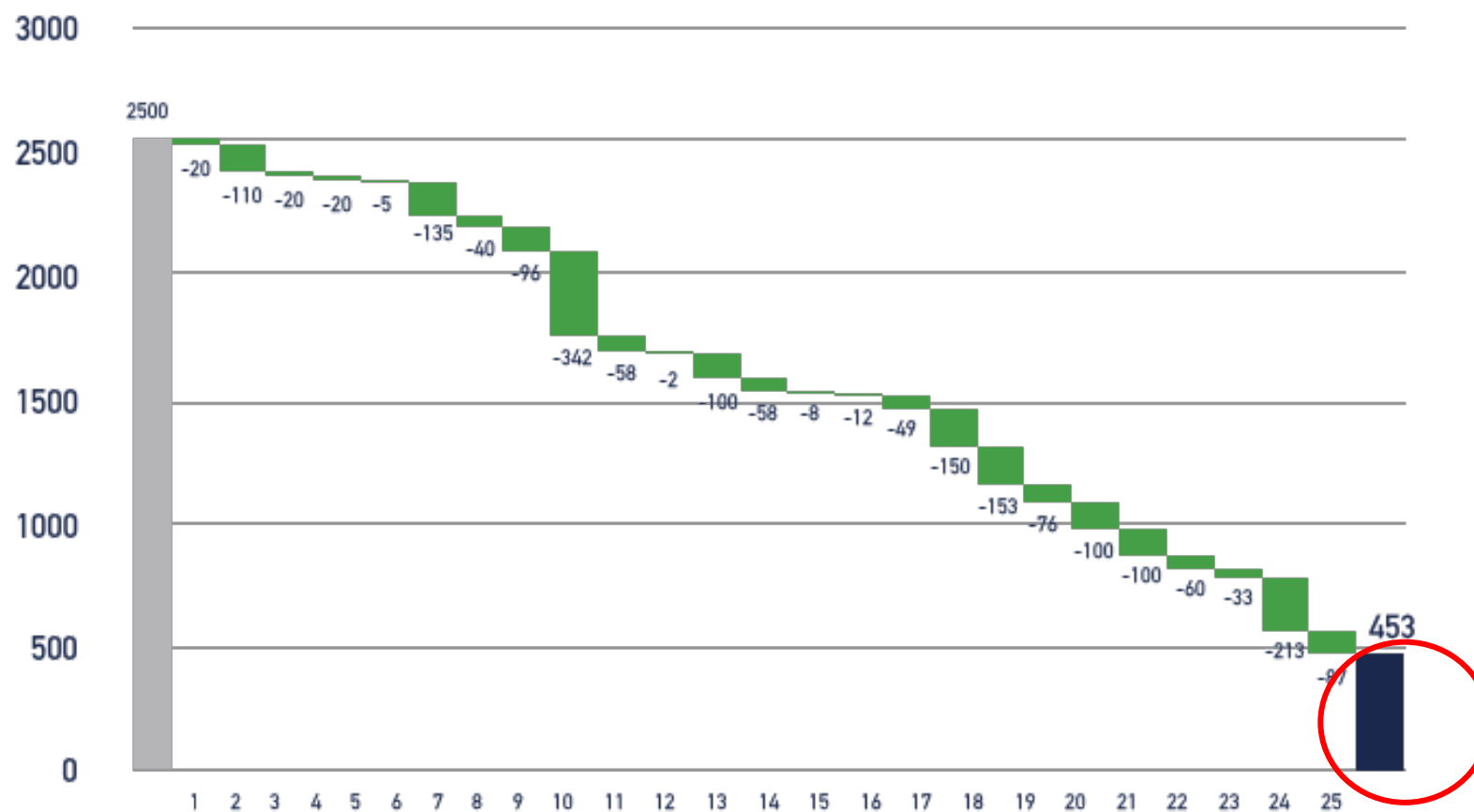

Inkluderer ikke utslipp og opptak fra skog og arealbruksendringer.

Kilde: SSB

Veikart til klimapositivitet senest innen 2040

Det ble identifisert 25 målområder i samarbeid med SINTEF, 2019

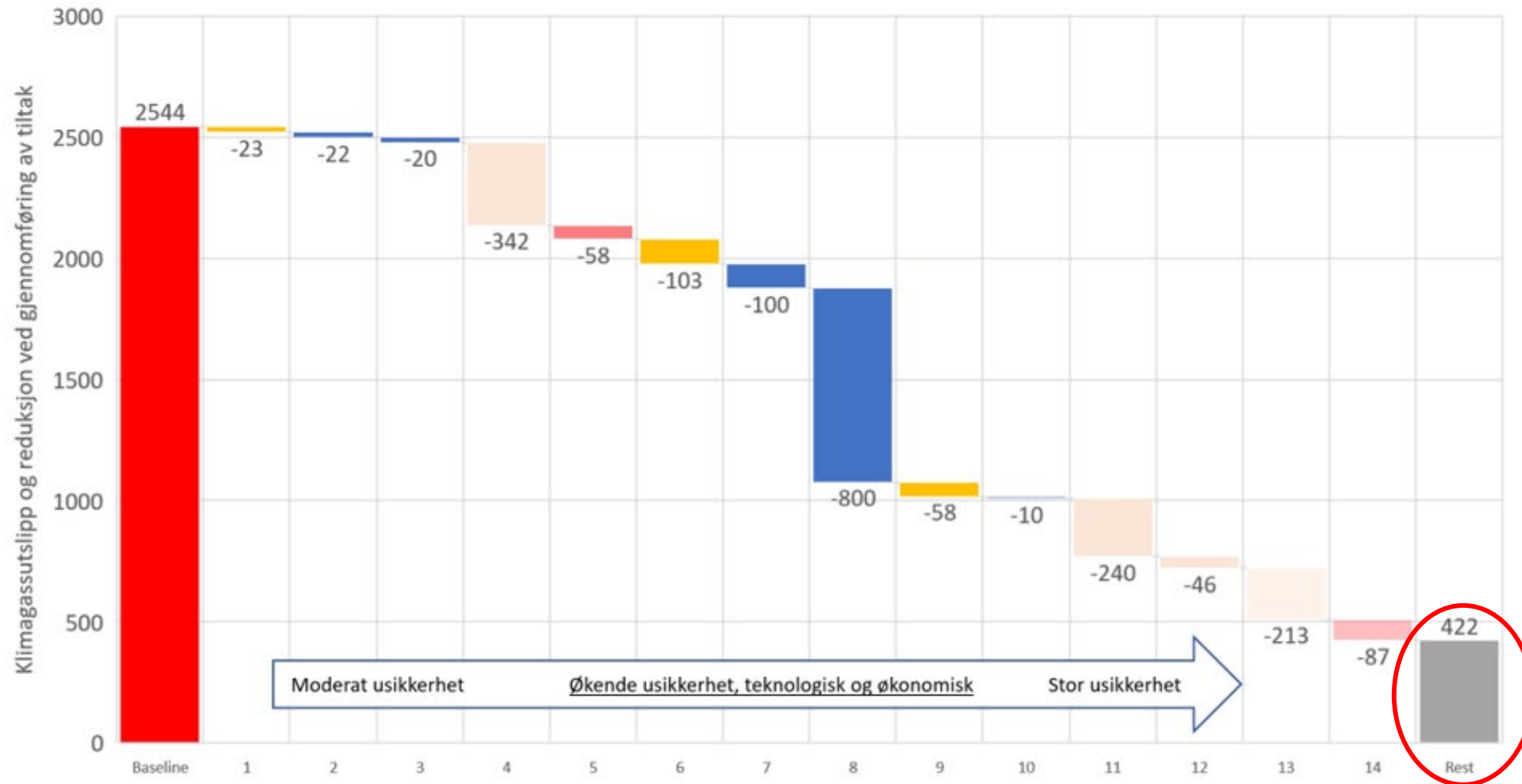

1. Økt mengde biobasert brensel	Norcem Brevik
2. Fortsatt reduksjon av lystgassutslipp	Yara Porsgrunn
3. Kontinuerlig forbedring av – økt energieffektivitet	Ineos Rafnes
4. Stans i forbrenning av av pyrolyseolje	Ineos Rafnes
5. Kontinuerlig forbedring – økt energieffektivitet	Inovyn Norge
6. Produksjon av hydrogen ved vannelektrolyse	Yara Porsgrunn
7. Redusert fossil fyring pga. vannelektrolyse	Yara Porsgrunn
8. Innføre biokarbon	Eramet Porsgrunn
9. Karbonfangst og lagring (fossil del)	Norcem Brevik
10. Karbonfangst og lagring (biogen del)	Norcem Breivik
11. Energieffektivisering	Yara Porsgrunn
12. Karbonfangst og lagring (fossil del)	Yara Porsgrunn
13. Økt mengde biobasert brensel	Norcem Brevik
14. Færre karbonatiske råvarer	Eramet Porsgrunn
15. Reduksjon ved bruk av CO	Eramet Porsgrunn
16. Karbonfangst og lagring (fossil del)	RHI Normag
17. Karbonfangst og lagring (fossil del)	Ineos Rafnes
18. Karbonfangst og lagring (fossil del)	Yara Porsgrunn
19. Karbonfangst og lagring (fossil del)	Inovyn Norge
20. Karbonfangst og lagring (biogen del)	Bioraffineri
21. Erstatte gamle crackerovner med elektrisk cracker	Ineos Rafnes
22. Overgang til biobrensel (biogass fra raffineri	RHI/INOVYN
23. Karbonfangst og lagring (biogen del)	RHI/INOVYN
24. Karbonfangst og lagring (fossil del)	Norcem Brevik
25. Karbonfangst og lagring (biogen del)	Norcem Brevik

Oppdatert 2022

Effekt av tiltak

[kt CO₂-ekv.]

Grenland's viktige havneindustri

1. Eramet

9. Vianode

2. Yara

10. NEL

3. Addcon

11. REC

4. Reetech

12. AT Skog

5. Inovyn Rafnes

13. Moreld Agility

6. Ineos Rønningen

14. Kebony

7. Frier Vest

15. NCC

8. Heidelberg Mat.

16. Stena Recycling

Norsk Katapult

- Testing
- Analyse
- Kompetanse
- Infrastruktur

POWERED BY
TELEMARK

H₂
Production
30 MW

3.000 ships

H₂
Production
100 MW

NH₃
production
25+600 MW

E-fuel production
30 MW

NH₃

Electrolyser
production

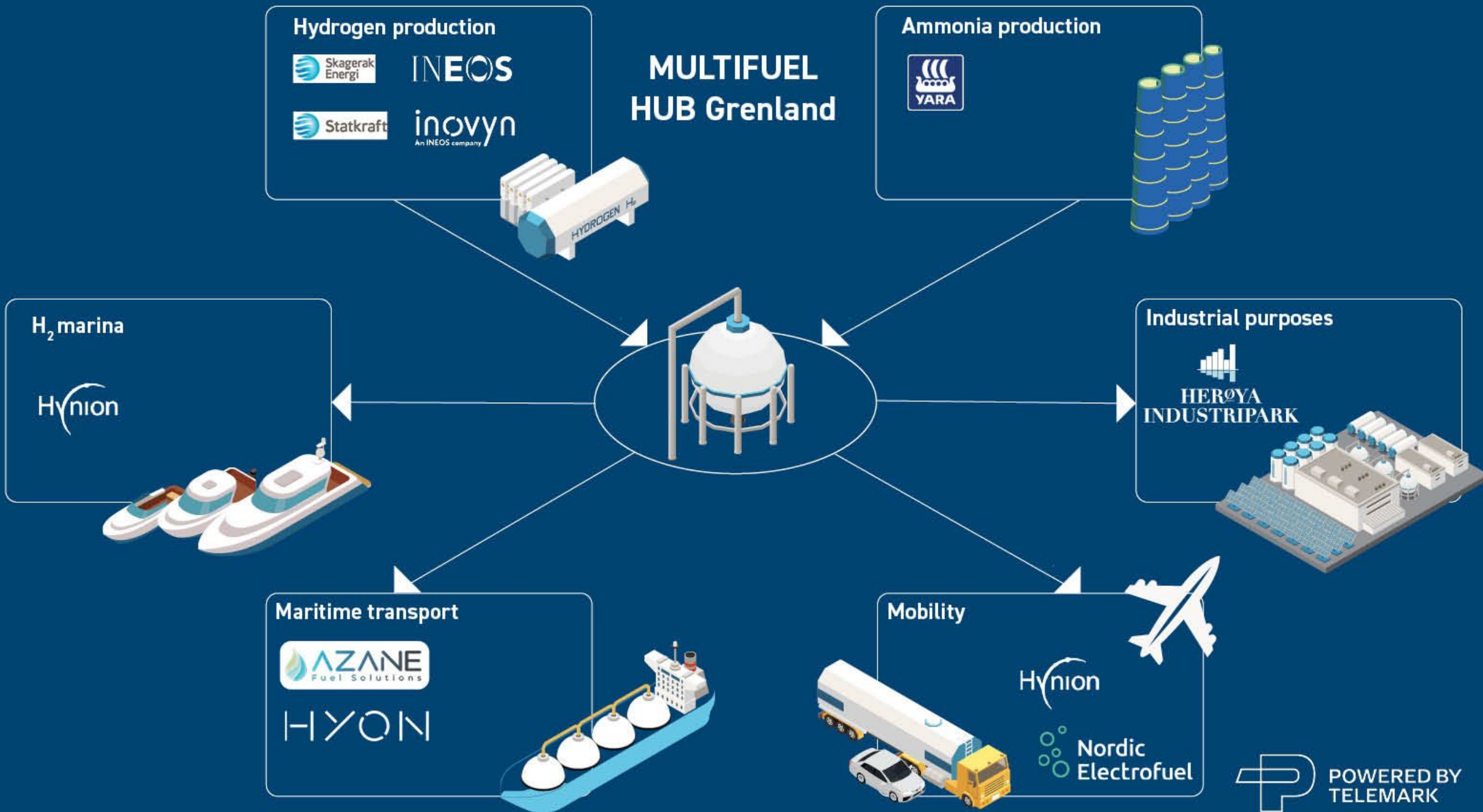
H₂
Filling station

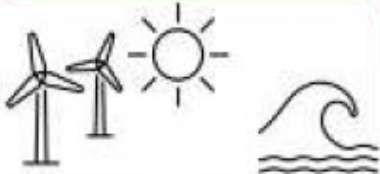
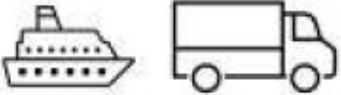
Test center
25 MW

40.000 heavy trucks

POWERED BY
TELEMARK

Kraft	Produksjon	Logistikk	Infrastruktur	Produkt	Anvendelse
 • Skagerak Energi • Statkraft • Herøya Industripark	 • Yara Clean Ammonia • Statkraft • Skagerak Energi • Inovyn • Ineos • Hydrogen Pro • Nordic Electrofuel • Norsk E-fuel • Aker Clean Hydrogen	 • Skagerak Energi • Air Liquide • Azane • Hyon • Grenland Havn • Larvik Havn • Horten Havn	 • Hynion • Skagerak Energi • Air Liquid • Grenland Havn	 • Komprimert H₂ • Flytende H₂ • Ammoniakk • E-fuel (syntetisk fuel)	 • Skip • Slepebåter • Lastebiler • Biler • Fritidsbåter • Fly • Industri

Teknologi:

 TROSVIK
MARITIME

 BREVIK
engineering

nel

 Gen₂ Energy

Hydrogen pro

Kompetansemiljøer:

 SINTEF

ISN

 Hynion

 equinor

 YARA

Herøya Industripark

H2 produksjon
20-30 MW

H2 produksjon
100 MW

Testsenter
25 MW

NH₃ produksjon
25+500 MW

H₂
Fyllstasjon

Elektrolysør-
produksjon

3.000 skip

40.000 tunge kjøretøy

NH₃

POWERED BY
TELEMARK

Arne Nicander
Prosjektleder
arne@poweredbytelemark.no
Tlf. +47 982 31 410

Tusen takk!

